

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈУ Службени гласник Републике Српске,
Бања Лука, Вељка Млађеновића бб
Телефон/факс: (051) 456-331, 456-341
E-mail: sgrs.redakcija@slglasnik.org
sgrs.oglasni@slglasnik.org
sgrs.finansije@slglasnik.org
sgrs.online@slglasnik.org

Четвртак, 18. јул 2013. године
БАЊА ЛУКА

Број 60   Год. XXII

www.slglasnik.org

Жиро рачуни: Нова банка а.д. Бања Лука
555-007-00001332-44
Н.ЛБ Развојна банка а.д.
Бања Лука 562-099-00004292-34
Sberbank а.д. Бања Лука
567-162-1000010-81
UniCredit Bank а.д. Бања Лука
551-001-00029639-61
Комерцијална банка а.д. Бања Лука
571-010-00001043-39
Нуро-Alpe-Adria Bank а.д. Бања Лука
552-030-00026976-18

1049

На основу Амандмана L на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 8/96), д о н о с и м

У К А З

О ПОСТАВЉЕЊУ ШЕФА ПРЕДСТАВНИШТВА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У РЕПУБЛИЦИ ГРЧКОЈ

Василиос Лампру поставља се за шефа Представништва Републике Српске у Републици Грчкој, са сједиштем у Солуну.

Број: 01-111-2242/13
12. јула 2013. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Милорад Додик, с.р.

1050

На основу Амандмана XL тачка 2. на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), д о н о с и м

У К А З

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О НУСПРОИЗВОДИМА ЖИВОТИЊСКОГ ПОРИЈЕКЛА

Проглашавам Закон о нуспроизводима животињског поријекла, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Двадесет осмој сједници, одржаној 27. јуна 2013. године, а Вијеће народа 8. јула 2013. године констатовало да усвојеним Законом о нуспроизводима животињског поријекла није угрожен витални национални интерес ни једног конститутивног народа у Републици Српској.

Број: 01-020-2190/13
9. јула 2013. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Милорад Додик, с.р.

ЗАКОН

О НУСПРОИЗВОДИМА ЖИВОТИЊСКОГ ПОРИЈЕКЛА

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се начин разврставања, поступања са нуспроизводима животињског поријекла и њи-

ховим производима који нису намијењени исхрани људи, методе њихове прераде, хигијенски услови, начин њиховог транспорта, услови за изградњу објеката за сакупљање, прераду и збрињавање нуспроизвода животињског поријекла, поступак са нуспроизводима животињског поријекла у посебним случајевима, начин спровођења службене контроле и самоконтроле, као и начин збрињавања нуспроизвода животињског поријекла.

Члан 2.

Овај закон примјењује се на:

а) нуспроизводе животињског поријекла и њихове производе који нису намијењени исхрани људи утврђене посебним прописима и

б) производе који, одлуком произвођача, више нису намијењени исхрани људи, као што су:

1) производи животињског поријекла који могу бити намијењени исхрани људи у складу са прописима из области ветеринарства и

2) сировине животињског поријекла намијењене производњи производа животињског поријекла.

Члан 3.

(1) Овај закон не примјењује се на:

а) сирову храну за кућне љубимце поријеклом из малопродажних објеката или објеката за складиштење;

б) труп или дио трупа дивљих животиња, изузев дивљачи, за које не постоји сумња, односно потврда присуства заразне болести која се може пренијети на људе или животиње, изузев водених животиња које су сакупљене ради промета;

в) труп или дио трупа дивљачи који, у складу са добром ловачком праксом, нису сакупљени после одстрела;

г) нуспроизводе животињског поријекла који потичу од дивљачи и меса дивљачи којим ловци директно снабдијевају крајњег потрошача или локални малопродажни објекат, а који директно снабдијева крајњег потрошача малим количинама дивљачи или меса дивљачи;

д) сирово млијеко, колострум и њихове производе који се уништавају или користе на пољопривредном газдинству на којем су произведени;

ђ) љуштуре од шкољкаша без меког ткива и меса;

е) сирову храну за кућне љубимце поријеклом из малопродажних објеката у којима се резање и складиштење врши искључиво у сврху снабдијевања потрошача директно на лицу мјеста;

- ж) угоститељски отпад, изузев ако:
- 1) долази из међународног промета,
  - 2) је намијењен исхрани животиња,
  - 3) је намијењен стерилизацији под притиском или према неком од метода прописаних овим законом или за производњу био-гаса или компоста;
- з) сирову храну за кућне љубимце добијену од животиња закланих на пољопривредном газдинству искључиво за властиту домаћу потрошњу,
- и) измет и урин, изузев ђубрива и неминерализованог гуана и
- ј) јајне ћелије, ембрионе и сјеме за потребе осјемењавања животиња.
- (2) Овај закон не утиче на ветеринарске прописе чији је циљ контрола и искорјењивање болести животиња.

Члан 4.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- а) нуспроизводи су животињски трупови и саставни дијелови животињског тијела, који нису намијењени исхрани људи, као и здравствено неисправни прехранбени производи и животињски производи,
- б) производи добијени од нуспроизвода животињског поријекла су производи добијени након једног или више третмана, измјена или поступака прераде нуспроизвода животињског поријекла,
- в) производи животињског поријекла су сви производи добијени од животиња, дивљачи и животиња које слободно живе у водама, инкубирана јаја, као и животињско сјеме, јајне ћелије и ембриони и мед и сви производи који дјелимично или у цијелости потичу од животиње,
- г) животиња означава сваког сисара изузев човјека, свако четвороножно биће које није сисар, домаће и дивље птице, рибе, рептиле и љускаре, остала хладнокрвна бића било које врсте и пчеле које праве мед,
- д) животиње за држање су животиње које се гаје или држе за производњу хране, односно за производњу вуне, коже, крзна или у друге привредне сврхе,
- ђ) еквиди, односно копitari су таксономска породица коња и сродних животиња, укључујући магарце, зебре, носорге и тапире и све постојеће врсте у које спадају у род *Equus*,
- е) дивља животиња је свака животиња коју људи не држе,
- ж) удаљено подручје је подручје у којем је популација животиња мала и гдје су објекти толико удаљени да су организовање сакупљања и превоз неприхватљиви у односу на локално уклањање,
- з) кућни љубимци су пси, домаће мачке, домаће птице, мали глодари, тераријумске, акваријумске и друге животиње, које се узгајају или држе за рекреацију, друштво, заштиту или помоћ човјеку,
- и) водене животиње су рибе из надразреда *Agnatha* и разреда *Chondrichthyes* и *Osteichthyes*, мекушци из кољена *Mollusca* и љускари из поткољена *Subphylum Crustacea*,
- ј) субјекат у пословању је физичко лице, предузетник или правно лице које посједује нуспроизвод животињског поријекла или његов производ под контролом, укључујући превознике, трговце и кориснике,
- к) корисник је физичко лице, предузетник или правно лице које посједује нуспроизводе животињског поријекла и производе добијене од њих за исхрану у посебне сврхе, за истраживање или за друге посебне сврхе,
- л) објекат или погон је мјесто у којем се рукује са нуспроизводима животињског поријекла или производима добијеним од њих, изузев бродова за риболов,
- љ) стављање у промет је продаја нуспроизвода животињског поријекла или њихових производа, прописано овим законом, неком трећем лицу или било који други об-

лик испоруке, уз наплату, или складиштење ради касније испоруке купцу,

м) трансмисивне спонгиформне енцефалопатије су све преносиве спонгиформне енцефалопатије изузев оних које се појављују код људи (у даљем тексту: ТСЕ),

н) специфични ризични материјал су ткива и органи који су као такви дефинисани у складу са посебним прописом којим се прописују мјере за спречавање појаве, ширења, сузбијање и искорјењивање трансмисивних спонгиформних енцефалопатија,

њ) стерилизација под притиском је прерада нуспроизвода животињског поријекла, након смањења честича не више од 50 μm , на температури вишој од 133 $^{\circ}\text{C}$ у сржи, током најмање 20 минута без прекида, при апсолутном притиску од најмање 3 бара,

о) ђубриво је измет или урин животиња за гајење, са стељом или без стеље, изузев од риба из узгоја,

п) овлашћено одлагалиште отпада је депонија отпада у складу са прописима који уређују област заштите животне средине,

р) органско ђубриво и побољшавачи земљишта су материјали животињског поријекла који се користе за одржавање или побољшавање исхране биљака, одржавање или побољшавање физичких и хемијских својстава и биолошке активности земљишта, одвојено или заједно, укључујући стајњак, неминерализован гуано, садржај пробавног тракта, компост и сварене остатке хране,

с) материјал из центрифуга или материјал из сепаратора муља је материјал који је сакупљен као нуспроизвод, након чишћења сировог млијека и одвајања обраног млијека и павлаке из сировог млијека,

т) отпад је свака супстанца или производ коју власник одбацује или намјерава да одбаци или се од њега тражи да одбаци,

ђ) спалионица је сваки непокретни или покретни погон и опрема намијењена за термичку обраду отпада са искоришћавањем произведене топлоте изгарања или без искоришћавања, укључујући спаљивање путем оксидације отпада и друге термичке обраде, као што су: процеси пироллизе, гасификација или плазма процеси, а обухвата цијели погон, укључујући све линије за спаљивање, пријем отпада, складиштење, предобрада и обрада у погону, отпад, гориво, систем снабдијевања ваздухом, котловница, постројења за обраду издувних гасова у погону, постројења за обраду или складиштење остатака и отпадних вода, димњак, уређаји и системи за контролу спаљивања, вођење записа и праћење услова спаљивања,

у) коспалионица је сваки непокретни или покретни погон чија је основна сврха стварање енергије или производња материјала и производа који користи отпад, као основно или додатно гориво, или у којем је отпад термички обрађен ради одлагања, уколико се коспаљивање одвија на такав начин да је главна сврха погона термички третман отпада, погон ће се сматрати спалионицом, а обухвата цијели погон, укључујући све линије за спаљивање, пријем отпада, складиштење, предобраду и обраду у погону, отпад, гориво, систем снабдијевања ваздухом, котловницу, постројења за обраду издувних гасова у погону, постројења за обраду или складиштење остатака и отпадних вода, димњак, уређаји и системе за контролу спаљивања, вођење записа и праћење услова спаљивања и

ф) гуано је измет (фекалије и урин) морских птица, фока и шишиша.

Члан 5.

(1) Нуспроизводе животињског поријекла и производе добијене из нуспроизвода животињског поријекла (у даљем тексту: нуспроизводи) пријемчиве врсте животиња на болест није дозвољено отпремити из објеката, погона или зона који су предмет ограничења у складу са прописима из области ветеринарства или због постојања заразних болести: говеђа куга, куга малих преживара (лат. *Peste des petits ruminants*), везикуларна болест свиња, болест плавог јези-

ка, епизоотична хеморагична болест јелена, богиње оваца и коза, везикуларни стоматитис, заразна узетост свиња (Тјешинска болест), болест квргаве коже, грозница долине Рифта.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, нуспроизводи се могу отпремити из објекта ако су обезбијеђени у складу са другим одговарајућим прописима, тако да не може довести до ширења болести преносивих на људе или животиње.

II - КАТЕГОРИЗАЦИЈА НУСПРОИЗВОДА

Члан 6.

(1) Нуспроизводи се разврставају зависно од степена ризика за јавно здравље и здравље животиња на материјал Категорије 1, Категорије 2 и Категорије 3.

(2) Министар доноси правилник којим прописује услове и техничке захтјеве за руковање, обраду, прераду и складиштење нуспроизвода, као и услове за обраду отпадних вода.

Члан 7.

У материјал Категорије 1 убрајају се следећи нуспроизводи:

а) сви дијелови трупа, односно лешине, укључујући кожу следећих животиња:

1) за које се сумња да су заражене ТСЕ-ом или код којих је присуство ТСЕ-а службено потврђено,

2) убијених у спровођењу мјера искорјењивања ТСЕ-а,

3) које нису узгајане на пољопривредним газдинствима, укључујући посебно кућне љубимце и животиње из зоолошких вртова и циркуса, те дивљих животиња,

4) животиње коришћене у експериментима за научне сврхе,

5) дивљих животиња, када се сумња да су заражене болестима које се могу пренијети на људе или животиње;

б) цијели трупови животиња или дијелови трупова животиња са којих није уклоњен специфични ризични материјал;

в) нуспроизводи добијени од животиња којима су даване материје које су забрањене и производи животињског поријекла који садрже остатке загађивача из животне средине и друге штетне материје, ако прелазе допуштене прописане границе;

г) нуспроизводи који садрже остатке других супстанци и контаминаната (органохлорна једињења, укључујући полихлороване бифениле, органофосфорна једињења, хемијски елементи и боје) који су изнад дозвољених количина;

д) нуспроизводи прикупљени током третмана отпадних вода, из објекта или погона за прераду материјала Категорије 1, или из других објеката у којима се ризични материјал уклања;

ђ) угоститељски отпад из превозних средстава у међународном промету и

е) измијешани нуспроизводи Категорије 1 са било којим материјалом Категорије 2 или са материјалом Категорије 3 или обоје.

Члан 8.

У материјал Категорије 2 убрајају се следећи нуспроизводи:

а) стајско ђубриво, неминерализовани гуано и садржај пробавног тракта;

б) нуспроизводи прикупљени током третмана отпадних вода, из постројења за прераду материјала Категорије 2, или из клоаница;

в) нуспроизводи који садрже остатке ветеринарско-медицинских производа и контаминаната, ако прелазе дозвољене границе утврђене прописима о дозвољеним количинама ветеринарско-медицинских производа и пестицида у производима животињског поријекла;

г) производи животињског поријекла који више нису за исхрану људи због присуства страних тијела у тим производима;

д) производи животињског поријекла из увоза који не испуњавају ветеринарско-здравствене услове за увоз, ако се не изврши поврат земљи извозници, изузев материјала Категорије 1;

ђ) животиње и дијелови животиња, изузев материјала Категорије 1 и Категорије 3, и то:

1) угинуле животиње, изузев оних за клање или убијених за исхрану људи, укључујући убијене животиње у сврху контроле болести,

2) фетуси,

3) јајне ћелије, ембриони и сјеме за осјемењавање животиња, који нису намијењени за осјемењавање,

4) угинули пилићи у љусци јајета;

з) мјешавине нуспроизвода Категорије 2 и Категорије 3 и

ж) други нуспроизводи, изузев материјала Категорије 1 или Категорије 3.

Члан 9.

У материјал Категорије 3 убрајају се следећи нуспроизводи:

а) трупови и дијелови закљаних животиња или ловне дивљачи, тијела или дијелови убијених животиња који су употребљиви за исхрану људи, али нису намијењени исхрани људи из комерцијалних разлога;

б) трупови или дијелови трупа животиња закљаних у клоаницама након анте мортем прегледа који су хигијенски исправни за исхрану људи, или трупови и дијелови трупа ловне дивљачи, хигијенски исправни за исхрану људи у складу са прописаним критеријумима, и то:

1) дијелови трупа, који су оцијењени као неупотребљиви за исхрану људи на којима нема никаквих знакова болести које се могу пренијети на људе или животиње,

2) главе перади,

3) коже, укључујући одстрањене дијелове приликом обраде кожа, рогови и ноге, укључујући фаланге, карпалне и метакарпалне кости, тарзалне и метатарзалне кости код животиња, изузев преживара који подлијежу тестирању на бовине спонгиформне енцефалопатије (у даљем тексту: БСЕ) и преживара који су тестирани на БСЕ и болест Scrapie, а добијени резултати су негативни;

в) чекиње свиња;

г) перје;

д) нуспроизводи који потичу од живине и лагоморфа за које је дозвољено клање на пољопривредном газдинству са животињама које не показују знакове заразних болести које се могу пренијети на људе или животиње;

ђ) крв која потиче од животиња које нису показале знакове заразних болести које се путем крви могу пренијети на људе или животиње и које су заклане у клоаницама након прегледа, и то:

1) животиња, изузев преживара за које постоји обавеза лабораторијског испитивања на присуство ТСЕ,

2) преживара који су лабораторијски испитани на присуство ТСЕ, а резултат лабораторијског испитивања је био негативан;

з) који настају при производњи производа намијењених за исхрану људи, укључујући одмашћене кости, чварке и муљ из сепаратора или центрифуге за прераду млијека;

ж) производи животињског поријекла, или храна која садржи производе животињског поријекла, који више нису намијењени исхрани људи из комерцијалних разлога или због проблема у производњи, грешака у паковању и недостатака амбалаже или других недостатака који не представљају опасности за здравље људи и здравље животиња;

з) храна за кућне љубимце и храна за животиње животињског поријекла или храна за животиње која садржи

споредне производе животињског поријекла или прерађене производе која више није намијењена исхрани животиња из комерцијалних разлога, грешака у производњи, грешака у паковању или других недостатака који не представљају ризик за јавно здравље или здравље животиња;

и) крв, постелица, вуна, перје, длака, рогови, дијелови копита и сирово млијеко који потичу од живих животиња које не показују знакове заразних болести које се могу пренијети путем тих производа на људе или животиње;

ј) водене животиње и дијелови тих животиња, изузев морских сисара, које нису показале знакове заразних болести које се могу пренијети на људе или животиње;

к) нуспроизводи поријеклом од водених животиња из објеката за производњу производа намијењених исхрани људи;

л) материјал поријеклом од животиња које нису показале знакове заразних болести, а које се могу пренијети тим материјалом на људе или животиње:

1) шкољке од љускара са неким ткивима или месом,

2) материјал поријеклом од копнених животиња, нуспроизводи валоница, јаја, нуспроизводи јаја, укључујући и љуске јаја, једнодневни пилићи убијени из економских разлога;

љ) копнени и водени бескичмењаци, изузев врста патогених за људе или животиње;

м) животиња и њихових дијелова из реда Rodentia и Lagomorpha, изузев материјала Категорије 1 из члана 7. тачка а) подт. 3, 4. и 5. овог закона и материјала Категорије 2 из члана 8. овог закона;

н) коже, папци, перје, вуна, рогови, длака и крзно од животиња које нису показивале клиничке знакове било које болести која се преко тих производа може пренијети на људе или животиње, изузев оних из тачке б) овог члана;

њ) масно ткиво животиња које нису показивале клиничке знакове болести која се може пренијети на људе или животиње, које су заклане у клаоници и које су оцијењене као хигијенски исправне за исхрану људи након анте мортем прегледа у складу са ветеринарским прописима и

о) угоститељски отпад, изузев из члана 7. тачка њ) овог закона.

III - ОДЛАГАЊЕ, ЗБРИЊАВАЊЕ И КОРИШЋЕЊЕ НУСПРОИЗВОДА

Члан 10.

(1) Није дозвољено коришћење нуспроизвода за:

а) исхрану копнених животиња, изузев за исхрану крзнашца, са прерађеним протеинима животињског поријекла добијеним из тијела или дијелова тијела животиња исте врсте,

б) исхрану животиња које се узгајају на пољопривредним газдинствима, изузев за исхрану крзнашца, угоститељским отпадом или храном која садржи угоститељски отпад,

в) исхрану домаћих животиња на обрађеним пашњацима, директно кроз испашу или храњењем силажом, са земљишта на којем се примјењују органска ђубрива и побољшивачи земљишта, изузев ако се испаша или исхрана силажом обавља након 21 дан од дана примјењивања и

г) исхрану риба из узгоја са прерађеним протеинима рибе исте врсте.

(2) Министар доноси правилник којим се прописују услови исхране домаћих животиња пашом са земљишта на којима се примјењују органска ђубрива и побољшивачи земљишта.

Члан 11.

Са материјалом Категорије 1 поступа се на један од следећих начина:

а) ако се сматра отпадом, спаљује се, и то:

1) директно без претходне обраде или

2) након обраде, а уз трајно обиљежавање тако добијеног производа, уз стерилизацију под притиском ако надлежни ветеринарски инспектор тако захтијева;

б) ако се сматра обновљивим извором енергије уништава се коспаљивањем директно, без претходне обраде или након обраде уз трајно обиљежавање тако добијеног материјала, а уз стерилизацију под притиском на захтјев надлежног ветеринарског инспектора;

в) врши се стерилизација под притиском, уз трајно обиљежавање тако добијеног материјала и закопава се у одобреним депонијама, изузев материјала из члана 7. тачка а) подт. 1. и 2;

г) у случају да је то материјал из члана 7. тачка њ), закопава се у одобреним депонијама;

д) користи се као гориво, са претходном обрадом или без ње и

ђ) користи се за производњу производа прописаних овим законом.

Члан 12.

Са материјалом Категорије 2 поступа се на један од следећих начина:

а) ако се сматра отпадом, спаљује се, и то:

1) директно без претходне обраде,

2) након обраде, уз трајно обиљежавање тако добијеног материјала, а уз стерилизацију под притиском ако надлежни ветеринарски инспектор тако захтијева;

б) ако се сматра отпадом, врши се коспаљивање, и то:

1) директно, без претходне обраде,

2) након обраде, уз трајно обиљежавање тако добијеног материјала, а уз стерилизацију под притиском ако надлежни ветеринарски инспектор тако захтијева;

в) врши се стерилизацијом под притиском, уз трајно обиљежавање тако добијеног материјала и закопава се у одобреним депонијама;

г) користи се за производњу органских ђубрива и побољшивача земљишта, након стерилизације под притиском, уз трајно обиљежавање тако добијеног материјала;

д) врши се компостирање или претварање у био-гас:

1) након стерилизације под притиском, уз трајно обиљежавање тако добијеног материјала или

2) у непрерађеном или прерађеном стању, у случају када је ријеч о ђубриву, пробавном тракту и садржају пробавног тракта, млијеку, млијечним производима, колоструму, јајима и производима, за које надлежни ветеринарски инспектор сматра да не представљају опасност за ширење заразне болести;

ђ) може се примијенити на земљиште без обраде, у случају када је ријеч о ђубриву, садржају пробавног тракта одвојеног од пробавног тракта, млијеку, млијечним производима и колоструму за које надлежни ветеринарски инспектор сматра да не представљају опасност за ширење заразне болести;

е) силира се, компостира или се од њега производи био-гас у случају да је ријеч о материјалу поријеклом од водених животиња и

ж) користи се као гориво, са претходном обрадом или без ње, односно за производњу производа прописаних овим законом.

Члан 13.

Са материјалом Категорије 3 поступа се на један од следећих начина:

а) ако се сматра отпадом, спаљује се, са претходном обрадом или без ње;

б) користи се као обновљив извор енергије или се уништава коспаљивањем;

в) након обраде, збрињава се на одобрену депонију;

г) обрађује се, изузев материјала Категорије 3 који се промијенио распадањем или кварењем тако да представља

ризик за здравље људи или здравље животиња и користи се за производњу:

- 1) хране за животиње узгајане на пољопривредном газдинству, изузев крзнашица,
- 2) хране за крзнашице,
- 3) хране за кућне љубимце,
- 4) органских ђубрива и побољшивача земљишта;
- д) производи се сирова храна за кућне љубимце;
- ђ) компостира се или претвара у био-гас;
- е) у случају материјала поријеклом од водених животиња, силира се, компостира се или претвара у био-гас,
- ж) у случају шкољки од љускара, изузев оних наведених у члану 3. став 1. тачка њ) овог закона, љуске јаја, користе се под условима које одређује надлежни ветеринарски инспектор у циљу заштите јавног здравља и животиња;
- з) користи се као гориво, са претходном обрадом или без ње;
- и) користи се за производњу производа прописаних овим законом;
- ј) ако је ријеч о угоститељском отпаду из члана 9. тачка н), стерилише се под притиском или обрађују према методама за компостирање или претварање у био-гас и
- к) ако је ријеч о сировом млијеку, колоструму и њиховим производима за које надлежни ветеринарски инспектор не сматра да представља опасност од заразних болести преносивих на људе и животиње, може се примјенити на земљиште без обраде.

Члан 14.

Изузетно од чл. 11, 12. и 13. овог закона, могу се:

- а) материјали Категорије 2 и Категорије 3, уз претходно прибављено Рјешење о одобрењу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство), користити за припрему и примјену на земљиште као био-динамички препарат у складу са прописима којим се уређује област органске производње и означавање еколошких производа,
- б) материјали Категорије 3, уз претходно прибављено Рјешење о одобрењу Министарства, користити за храњење кућних љубимаца и
- в) уколико је ријеч о материјалу животињског поријекла, изузев материјала Категорије 1 који настаје у току хируршких интервенција на живим животињама или током окота животиња на пољопривредном газдинству, уз претходно прибављено Рјешење о одобрењу Министарства, збринуту на пољопривредном газдинству.

Члан 15.

(1) Изузетно од чл. 11, 12. и 13. овог закона, Министарство може одобрити коришћење нуспроизвода за изложбе, умјетничке активности, дијагностику, едукативне или истраживачке сврхе ако је осигурана контрола ризика који се односе на јавно здравље и здравље животиња.

(2) Рјешење о одобрењу из члана 14. овог закона обавезно садржи:

- а) забрану накнадне употребе нуспроизвода за друге сврхе и
  - б) обавезу збрињавања нуспроизвода на сигуран начин по јавно здравље и здравље животиња или поново отпремање на мјесто поријекла.
- (3) У случају опасности по јавно здравље и здравље животиња, посебно у случају појаве нових могућих ризика, захтијева се доношење мјера за цијелу територију Републике Српске.
- (4) Министар доноси правилник којим се прописују услови за складиштење, паковање, трајно обиљежавање и употребу нуспроизвода из става 1. овог члана.

Члан 16.

(1) Изузетно од чл. 12. и 13. овог закона, Министарство може одобрити, ако је осигуран надзор над ризицима о пи-

тању јавног здравља и здравља животиња, прикупљање и коришћење материјала Категорије 2, ако потиче од животиња које нису убијене или нису угинуле због присуства или сумње на присуство болести преносивих на људе или животиње, као и материјала Категорије 3, за исхрану следећих животиња:

- а) зоолошких животиња,
- б) гмизаваца и птица грабљивица, изузев у зоолошком врту,
- в) крзнашица,
- г) дивљих животиња,
- д) паса из регистрованих узгајалишта или узгоја ловачких паса,
- ђ) паса и мачака у склоништима и
- е) ларви и црва који се користе као мамци за риболов.

(2) Министар доноси правилник којим прописује услове под којима се обавља сакупљање, складиштење и коришћење материјала Категорије 1, 2 и 3 за исхрану животиња у посебне сврхе, као и мјере за спречавање ризика по јавно здравље и здравље животиња.

(3) Изузетно од члана 11. овог закона, Министарство може одобрити, у складу са условима прописаним правилником из става 2. овог члана:

- а) исхрану материјалом Категорије 1 из члана 7. став 1. тачка б) и материјалом поријеклом од животиња из зоолошког врта за храњење животиња у зоолошком врту и
- б) исхрану материјалом Категорије 1 из члана 7. став 1. тачка б) угрожених или заштићених врста птица лешинара и других врста птица које живе у свом природном станишту.

Члан 17.

(1) Изузетно од чл. 11, 12. и 13. овог закона, Министарство може одобрити уклањање отпада:

- а) закопавањем угинулих кућних љубимаца и копитара,
- б) спаљивањем или закопавањем на лицу мјеста или на неки други начин под надзором ветеринарске инспекције, материјала Категорије 1 из члана 7. тачка а) подтачка 5. и тачка б) овог закона, материјала Категорије 2 и материјала Категорије 3 у удаљеним подручјима,
- в) спаљивањем или закопавањем на лицу мјеста или на неки други начин под инспекцијским надзором материјала Категорије 1 из члана 7. тачка б) овог закона, материјала Категорије 2 и материјала Категорије 3 у подручја гдје приступ није могућ или гдје приступ зависи од географских или климатских услова, елементарне непогоде, који представљају ризик за здравље и сигурност лица која сакупљају отпад или гдје приступ захтијева коришћење несразмјерно великих финансијских средстава,
- г) неким другим начином, изузев спаљивања или закопавања на лицу мјеста, под инспекцијским надзором, у случају материјала Категорије 2 и материјала Категорије 3 који не представљају опасност за здравље животиња и јавно здравље, када количина материјала не прелази седмичну количину која се одређује у односу на природу дјелатности и поријекло животиња од којих настају нуспроизводи,
- д) спаљивањем или закопавањем на лицу мјеста, под условима који спречавају пренос ризика о питању јавног здравља и здравља животиња, нуспроизвода, изузев материјала Категорије 1 из члана 7. тачка а) подтачка 1. овог закона, у случају избијања епидемије болести животиња које се обавезно пријављују, ако превоз до најближег погона за обраду или одлагање нуспроизвода повећава опасност од ширења ризика по јавно здравље и здравље животиња или у случају распрострањеног избијања епизоотичних болести, ако капацитет погона не може задовољити потребе и
- ђ) спаљивањем или закопавањем на лицу мјеста, под условима који спречавају опасност по јавно здравље и здравље животиња, пчела и нуспроизвода пчеларства.

(2) Министарство прикупља податке о:

- а) подручју које се сматра удаљеним подручјем и

б) коришћењу и одобравању из става 1. т. в) и г) овог члана, с обзиром на материјал Категорије 1 и материјал Категорије 2.

(3) Министар, уз сагласност министра здравља и социјалне заштите, доноси правилник којим прописује услове за контролу ризика по јавно здравље и здравље животиња у случају спаљивања и закопавања на лицу мјеста.

(4) Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада) доноси уредбу о висини накнаде коју су дужни да плате субјекти у пословању са храном који производе нуспроизводе животињског поријекла, а који нису намијењени исхрани људи, у сврху њиховог еколошки прихватљивог збрињавања, на приједлог Министарства.

Члан 18.

(1) У циљу управљања ризицима по живот и здравље људи и животиња и животну средину, прерада нуспроизвода и добијених производа, у зависности од категорије материјала, врши се примјеном одговарајуће основне методе прераде, односно алтернативне методе прераде, у складу са овим законом.

(2) Алтернативне методе прераде из става 1. овог члана су:

- а) алкална хидролиза,
- б) хидролиза под високим притиском и високом температуром,
- в) процес био-гас хидролизе под високим притиском,
- г) производња био-дизела,
- д) сагоријевање масти животињског поријекла у котларницама,
- ђ) термомеханичка производња био-горива и
- е) Брукс гасификација.

(3) Захтјев за одобрење алтернативних метода коришћења или збрињавања нуспроизвода Министарству подноси заинтересовано правно или физичко лице.

(4) Министар доноси правилник којим прописује основне и алтернативне методе прераде нуспроизвода и поступак одобравања алтернативних метода прераде нуспроизвода животињског поријекла.

IV - ОБАВЕЗЕ СУБЈЕКТА У ПОСЛОВАЊУ

Члан 19.

(1) Субјекти у пословању обавезни су да поднесу захтјев за упис у Регистар објеката, који води Министарство, прије почетка обављања дјелатности производње, превоза, руковања, обраде, складиштења, стављања у промет, дистрибуције, коришћења или збрињавања нуспроизвода.

(2) Уз захтјев из става 1. овог члана, достављају се подаци о:

- а) категорији нуспроизвода који су под контролом субјекта у пословању,
- б) начину обраде нуспроизвода и
- в) објекту у коме се обављају дјелатности из става 1. овог члана.

(3) Министар доноси правилник којим прописује услове за регистрацију субјеката, објеката и погона у пословању, као и инфраструктуре и опреме која се користи у објекту или погону.

Члан 20.

(1) По пријему захтјева за упис у Регистар објеката, министар рјешењем формира Комисију за преглед објекта, која има највише пет чланова, а од којих је најмање један запослен у Министарству.

(2) Рад Комисије за преглед објекта уређује се пословником о раду, који Комисија доноси уз сагласност министра.

(3) Трошкове рада Комисије из става 1. овог члана сноси подносилац захтјева.

(4) При именовању Комисије за преглед објеката поштује се равноправна заступљеност оба пола.

(5) Висину накнаде за преглед објеката, као и висину накнаде за рад чланова Комисије из става 1. овог члана утврђује Влада уредбом, на приједлог Министарства.

(6) Министар доноси рјешење о одобрењу за рад објекта ако је комисијским прегледом објекта или погона утврђено да они испуњавају услове прописане чланом 19. став 3. овог закона.

(7) Министар рјешењем може привремено одобрити обављање дјелатности у објекту, ако објекат или погон не испуњава све услове о питању инфраструктуре и опреме којима се осигурава примјена оперативних процедура у складу са овом законом.

(8) Рјешење из става 7. овог члана издаје се на период од три мјесеца до шест мјесеци.

(9) Субјекти у пословању обавезни су престати са радом ако Министарство укине своје рјешење или у случају да је издато рјешење из става 8. овог члана, а субјекат не испуни све услове прописане овим законом.

Члан 21.

(1) Субјекти у пословању дужни су да прибаве рјешење о одобрењу за рад објекта или погона, које доноси министар, ако се у објекту или погону обавља једна или више следећих дјелатности:

- а) прерада нуспроизвода стерилизацијом под притиском, са основним методама обраде или одобрене алтернативне методе у складу са чланом 18. овог закона;
- б) збрињавање и спаљивање нуспроизвода као отпада;
- в) збрињавање или поновно коришћење нуспроизвода, ако су отпад, путем коспаљивања;
- г) коришћење нуспроизвода као горива;
- д) производња хране за кућне љубимце;
- ђ) производња органских ђубрива и побољшивача земљишта;
- е) прерада нуспроизвода у био-гас или компост;
- ж) руковање нуспроизводима након сакупљања, као што је сортирање, резање, слађење, замрзавање, сољење, уклањање коже или материјала специфичног ризика;
- з) складиштење нуспроизвода;
- и) складиштење производа добијених од нуспроизвода који се:

1) збрињавају на депонију или спаљују или се поново користе или збрињавају коспаљивањем,

2) користе као гориво,

3) користе као храна за животиње, искључујући објекте или погоне одобрене или регистроване у складу са ветеринарским прописима и

4) користе као органска ђубрива и побољшивачи земљишта, искључујући складиштење на мјесту директне примјене.

(2) Рјешењем из става 1. овог члана обавезно се утврђује да објекат испуњава услове за производњу нуспроизвода:

а) одређене категорије из чл. 7, 8. или 9. овог закона;

б) више од једне категорије из чл. 7, 8. или 9. овог закона ако се такви поступци обављају:

1) трајно под условима строгог раздвајања које онемогућују ризик по јавно здравље и здравље животиња и

2) привремено под условима који спречавају контаминацију услед избијања епизоотичне болести или у другим ванредним и непредвидивим околностима.

(3) Планирање и подстицање производње, потрошње и изградње постројења за производњу електричне енергије из обновљивих извора (био-гас) уређују се прописима из области обновљивих извора енергије.

(4) Министар доноси правилник којим прописује услове који се односе на сагоријевање нуспроизвода, спаљивања

вање и коспаљивање у погонима високог и ниског капацитета и погонима који производе био-гас или компост из става 1. овог члана.

Члан 22.

(1) Субјекти у пословању бришу се из Регистра објеката у случају:

- а) подношења захтјева за брисање из Регистра објеката и
- б) укидања рјешења о одобрењу за рад објекта.

(2) Министар доноси правилник којим се прописују облик, садржај и начин вођења Регистра објеката.

Члан 23.

(1) Субјекти у пословању дужни су да сакупљају, означавају и превозе нуспроизоде без одлагања, на начин да спречавају ризик по јавно здравље и здравље животиња.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, Министарство може одобрити превоз ђубрива на истом пољопривредном газдинству или између пољопривредних газдинстава.

(3) Субјекти у пословању дужни су да обезбиједу да нуспроизоде током превоза прате одговарајућа документа која садрже податке о врсти и поријеклу нуспроизвода, количини и о крајњем одређишту.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, превоз нуспроизвода може се обављати без документа или сертификата ако је низак ниво ризика по јавно здравље и здравље животиња.

(5) Министар доноси правилник којим прописује услове за издавање, садржај и облик обрасца документа који мора да прати пошиљки и здравственог сертификата, као и услове под којима здравствени сертификат прати нуспроизоде током превоза.

(6) Министар доноси правилник којим прописује сакупљање, превоз, обиљежавање и етикетирање у складу са категоријама материјала нуспроизвода.

Члан 24.

(1) Субјекти у пословању који испоручују, превозе или примају нуспроизоде или производе добијене од нуспроизвода обавезни су да воде евиденцију пошиљки, документа и здравствених сертификата, изузев када је одобрење за транспорт нуспроизвода без документа или здравствених сертификата издатих у складу са чланом 6. и чланом 24. став 2. овог закона.

(2) Субјекти у пословању из става 1. овог члана обавезни су да поштују систем сљедивости и поступке за идентификацију:

- а) других субјеката у пословању од којих су преузели нуспроизоде и
- б) других субјеката у пословању којима испоручују.

(3) Субјекти у пословању дужни су да надлежној ветеринарској инспекцији омогуће увид у информације из става 2. овог члана.

(4) Министар доноси правилник којим прописује облик, садржај и начин вођења евиденција из става 1. овог члана.

Члан 25.

(1) Субјекти у пословању обавезни су да осигурају да објекти за обављање дјелатности из члана 21. став 1. т. а) и ж) испуњавају сљедеће услове, и то да:

а) су конструисани на начин који обезбјеђује њихово ефикасно чишћење и дезинфекцију, као и одговарајуће направљене подове за одвод отпадних вода,

б) имају приступ одговарајућим просторијама за личну хигијену (свлачионице, гардеробе, туш-кабине, умиваонице за особље),

в) имају одговарајућу заштиту против штеточина, као што су инсекти, глодари и птице,

г) одржавају инсталације и опрему у добром стању и обезбјеђују да се опрема за мјерење калибрира редовно и

д) имају адекватну опрему за чишћење и дезинфекцију контејнера и возила у циљу избјегавања ризика од контаминације.

(2) Лица која раде у погону из става 1. овог члана обавезна су да носе прикладну, чисту и, гдје је то потребно, заштитну одјећу.

(3) У објекту или погону:

а) лицима која раде у нечистом дијелу објекта или погона није дозвољен улазак у чисти дио објекта или погона без претходне промјене радне одјеће и обуће и без дезинфекције,

б) није дозвољено помјерање опреме и машина из нечистог у чисти дио објекта или погона без претходне дезинфекције и

в) субјекат у пословању утврђује поступке који се односе на кретање лица и исправну употребу дезинфекционих баријера.

(4) У објектима који обављају дјелатности из члана 21. став 1. тачка а) руковање нуспроизводима обавезно се обавља на такав начин да се избјегну ризици од контаминације и да се нуспроизводи обраде у најкраћем могућем року.

(5) Током обраде нуспроизвода сваки њихов дио мора бити подвргнут прописаној температури у прописаном временском року уз спречавање поновног онечишћења.

(6) Након обраде, производи се ускладиште на такав начин да се избјегну ризици од контаминације.

(7) Субјекти у пословању дужни су да редовно контролишу параметре, посебно температуру, притисак, вријеме, величину честица, гдје је могуће аутоматски.

(8) Поступци чишћења успостављају се и документују за све дијелове објекта или погона.

Члан 26.

(1) Обрада, прерада или складиштење нуспроизвода у објектима или погонима обавезно се одобрава у складу са прописима којим се уређује област ветеринарства.

(2) Министар доноси правилник којим прописује услов за спречавање унакрсне контаминације нуспроизвода гдје се складиште, третирају или прерађују.

(3) Сировине за производњу желатина и колагена који нису намијењени исхрани људи складиште се, обрађени или прерађени у објектима на тај начин да је ризик преноса болести спријечен одвајањем таквих сировина од сировина за производњу производа животињског поријекла.

Члан 27.

(1) Субјекти у пословању обавезни су да успоставе, спроводе и одржавају властите провјере у својим објектима или погонима у складу са овим законом.

(2) Субјекти у пословању обавезни су да осигурају да се нуспроизводи за које се сумња или утврди да нису у складу са овим законом задрже у објекту или погону до њиховог збрињавања, изузев ако су намијењени за збрињавање ван објекта или погона у складу са овим законом.

Члан 28.

(1) Субјекти у пословању обавезни су да успоставе, спроводе и одржавају писане процедуре или поступке на основу начела анализе опасности и критичних контролних тачака (НАССР) за обављање сљедећих дјелатности:

а) за прераду нуспроизвода,

б) за прераду нуспроизвода у био-гас или компост,

в) за руковање и складиштење више од једне категорије нуспроизвода или производа добијених од нуспроизвода у истом објекту или погону и

г) за производњу хране за кућне љубимце.

(2) Субјекти у пословању у спровођењу поступака из става 1. овог члана обавезни су да:

а) утврде све опасности и предузму све мјере за њихово спречавање, уклањање или их сведу на прихватљиви ниво,

б) утврде критичне контролне тачке, у једном или више корака, на којима је контрола битна ради спречавања или уклањања опасности или њеног смањивања на прихватљиви ниво,

в) успоставе критичне границе код критичних контролних тачака које одвајају прихватљиво од неприхватљивог, ради спречавања, уклањања или смањивања утврђених опасности,

г) успоставе и спроводе ефикасан надзор над поступцима код критичних контролних тачака,

д) утврде корективне радње када се надзором утврди да критичне контролне тачке нису под контролом,

ђ) успоставе процедуре валидације и верификације за поступке из т. а) до д) и

е) воде евиденције пропорционално врсти и величини објекта у циљу доказивања ефикасности примјене мјера наведених из т. а) до љ).

(3) У случају да се изврши измјена у производу, процесу или фази производње, прераде, складиштења и дистрибуције, субјекти у пословању обавезни су да преиспитају своје поступке и направе потребне измјене.

Члан 29.

(1) Министарство подстиче развој, ширење и добровољно коришћење водича за добру праксу, посебно за примјену НАССР принципа, као што је наведено у члану 28. овог закона.

(2) Субјекти у пословању могу користити такве водиче на добровољном основу.

V - СТАВЉАЊЕ У ПРОМЕТ

Члан 30.

Нуспроизводи намијењени исхрани животиња које се гаје на пољопривредним газдинствима, изузев крзнашица, могу бити стављени у промет под условом да:

а) су материјали Категорије 3 или су произведени од материјала Категорије 3, изузев материјала из члана 9. т. љ), м) и н) овог закона,

б) су прикупљени, односно обрађени, у складу са правилником из члана 16. став 2. овога закона и

в) долазе из одобрених или регистрованих објеката или погона.

Члан 31.

(1) Органска ђубрива и побољшивачи земљишта могу бити стављени у промет и могу се користити под условима да:

а) потичу из материјала Категорије 2 или материјала Категорије 3,

б) су произведени у складу са условима за стерилизацију под притиском или са другим условима за спречавање ризика по јавно здравље и здравље животиња,

в) долазе из одобрених или регистрованих објеката или погона и

г) су произведени од месно-коштаног брашна из материјала Категорије 2 и обрађених животињских протеина помијешаних са компонентом којом се искључује коришћење смјесе за исхрану животиња.

(2) Остаци од прераде у био-гас или компост могу бити стављени у промет и користити се као органска ђубрива и побољшивачи земљишта.

(3) Изузетно од става 1. тачка г) овог члана, мијешање није потребно за материјале чија је употреба за исхрану животиња искључена самим саставом или амбалажом.

(4) Министар доноси правилник којим прописује услове за производњу и употребу одређених нуспроизвода животињског поријекла као органских ђубрива и побољшивача земљишта.

Члан 32.

Субјекти у пословању могу ставити у промет следеће производе добијене од нуспроизвода:

а) козметичке производе у облику супстанце или приправка, намијењених за стављање у додир са спољашњим дијеловима људског тијела (епидермис, коса, нокти, усне и спољашњи полни органи) или са зубима и слузокожом усне шупљине са циљем искључиво или у највећем дијелу за чишћење и заштиту да би их одржавали у добром стању, промијенили изглед или исправили тјелесне мирисе;

б) активна медицинска средства која су намијењена да се у цијелости или дјелимично уграде, оперативно или медицински, у људско тијело или за медицинске интервенције у природне отворе;

в) медицинске уређаје, односно инструменте, апликаторе, апарате, софтвер, материјалне или друге дијелове, било да се користи сам или у комбинацији, укључујући софтвер намијењен од произвођача да би се користио у дијагностичке или терапијске сврхе, који се користе за људе у сврху:

1) дијагнозе, превенције, праћења, лијечења или ублажавања болести,

2) дијагнозе, праћења, лијечења, ублажавања или надокнаде за озљеде или хендикеп,

3) испитивања, замјене или модификације анатомских или физиолошких процеса,

4) контроле зачећа;

г) ин витро дијагностичке медицинске уређаје;

д) ветеринарско-медицинске производе који се користе за лијечење или спречавање болести животиња;

ђ) љековите супстанце за лијечење или спречавање болести људи и

е) било које материје или комбинације материја које се могу давати људима са циљем успостављања медицинске дијагнозе или обнављања, исправљања или модификовања физиолошке функције код људи.

Члан 33.

(1) Увоз, прикупљање и кретање нуспроизвода за производњу производа из члана 32. овог закона и производња производа добијених од нуспроизвода врши се у складу са прописима којим су уређене те области.

(2) Неискоришћени материјал из објеката или погона из члана 21. овог закона збрињава се у складу са прописима који уређују ту област.

Члан 34.

Производи добијени из нуспроизвода из члана 32. овог закона не подлијежу испуњавању условима прописаним овим законом и предмет су посебних прописа.

Члан 35.

(1) Сигурним нуспроизводима сматрају се нуспроизводи:

а) од којих нема опасности по јавно здравље и здравље животиња,

б) који се сакупљају и превозе под условима који искључују ризике по јавно здравље и здравље животиња и

в) који су увезени и превезени под условима који искључују ризике по јавно здравље и здравље животиња.

(2) Субјекти у пословању дужни су да обезбиједу документацију о условима из става 1. овог члана, укључујући биосигурносне мјере предузете да би се искључили ризици по јавно здравље и здравље животиња.

(3) Субјект у пословању је обавезан да чува документацију из става 2. овог члана, која је доступна на захтјев надлежној ветеринарској инспекцији.

(4) Нуспроизводе из става 1. тачка в) овог закона прати здравствени сертификат.

Члан 36.

(1) Сигурна обрада обухвата примјену процеса производње материјала којим се смањују на прихватљив ниво ризици по јавно здравље и здравље животиња, а који могу настати од материјала који се користи или других супстанци које настају током производног процеса.

(2) Путем анализе крајњег производа обавезно се обезбјеђује да добијени производ од нуспроизвода не представља ризик за јавно здравље и здравље животиња.

Члан 37.

Сигурна крајња употреба нуспроизвода подразумијева коришћење производа добијених од нуспроизвода:

а) под условима који не представљају ризике за јавно здравље или здравље животиња и

б) који могу представљати опасност за јавно здравље и здравље животиња под условом да је употреба у посебне сврхе оправдана ветеринарским прописима, нарочито оних који се односе на заштиту јавног здравља и здравља животиња.

Члан 38.

(1) Субјекти у пословању могу ставити у промет производе добијене од нуспроизвода:

а) од материјала Категорије 3, изузев материјала из члана 9. т. љ), м) и н) овог закона,

б) у случају увоза хране за кућне љубимце или сировина за храну за кућне љубимце од материјала Категорије 1 из члана 7. тачка в) овог закона, у складу са правилником из става 2. овог члана и

в) у случају сирове хране за кућне љубимце, од нуспроизвода из члана 9. т. а) и б) подт. 1. и 2. овог закона.

(2) Министар доноси правилник којим прописује услове за стављање у промет увезене хране за кућне љубимце или хране за кућне љубимце произведене од увезених нуспроизвода.

Члан 39.

(1) Субјекти у пословању могу ставити у промет производе добијене од нуспроизвода, изузев производа из чл. 28, 29, 30. и 32. овог закона, ако нису намијењени за исхрану животиња које се гаје на пољопривредним газдинствима, за примјену на земљишту са ког се те животиње хране или су намијењени исхрани крзнашица.

(2) Субјекти у пословању обезбјеђују контролу ризика по јавно здравље и здравље животиња:

а) кроз сигуран извор у складу са чланом 35. овог закона,

б) сигурно поступање у складу са чланом 36. овог закона, ако извор не осигурава довољну контролу и

в) који потврђује да се производи добијени од нуспроизвода користе у складу са чланом 37. овог закона.

Члан 40.

(1) Финални производи из чл. 38. и 39. овог закона, који више не представљају значајну опасност за јавно здравље или здравље животиња, не подлијежу испуњавању услова прописаних овим законом и предмет су посебних прописа.

(2) Министар доноси рјешење о одобрењу за стављање у промет нуспроизвода из чл. 30, 31, 38. и 39. овог закона.

VI - НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 41.

(1) Управни надзор над примјеном овог закона и прописа донесених на основу њега врши Министарство.

(2) Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу овог закона врши Републичка управа за инспекцијске послове, путем ветеринарске инспекције и ветеринарских инспектора јединица локалне самоуправе, у складу са овлашћењима утврђеним прописом којим се уређује област ветеринарства.

(3) У вршењу инспекцијског надзора из става 2. овог члана надлежни ветеринарски инспектор, поред овлашћења утврђених прописом којим се уређује област ветеринарства и општих овлашћења прописаних законом којим се уређује област инспекција, има права и дужност да:

а) наложи отклањање утврђених неправилности у примјени овог закона и одреди рок и начин отклањања неправилности,

б) забрани руковање и стављање у промет нуспроизвода и њихових производа који нису намијењени исхрани људи, ако се те дјелатности обављају без рјешења о одобрењу за обављање тих дјелатности и супротно одредбама овог закона,

в) наложи отклањање неправилности у погледу услова за обављање дјелатности,

г) забрани обављање дјелатности, ако се неправилности у погледу услова за обављање дјелатности руковања и промета нуспроизвода и њихових производа који нису намијењени исхрани људи не отклоне у остављеном року,

д) поднесе приједлог Министарству за укидање рјешења о одобрењу које се доноси на основу одредаба овог закона, ако се утврди да за то постоје разлози прописани овим законом и

ђ) предузме и друге мјере прописане законом.

Члан 42.

(1) Ако у току инспекцијског надзора надлежни ветеринарски инспектор утврди да један или више услова за обављање дјелатности из овог закона није испуњен, дужан је да предузме одговарајуће мјере и о томе обавијести Министарство.

(2) Министарство у складу са природом и тежином недостатака и потенцијалних ризика за јавно здравље и здравље животиња може:

а) да привремено укине одобрење ако:

1) услови за одобравање или рад објекта или погона више нису испуњени,

2) субјект у пословању не отклони недостатке у остављеном року,

3) постоје потенцијални ризици по јавно здравље и здравље животиња који не захтијевају укидање одобрења;

б) укине одобрење за објекат или погон ако:

1) услови одобрења или рада објекта или погона нису испуњени,

2) субјекат у пословању не отклони недостатке у остављеном року из разлога који се односе на инфраструктуру за објекат или погон, на број запослених под његовим надзором и због озбиљне опасности за јавно здравље и за здравље животиња који захтијевају велико прилагођавање рада објекта или погона прије него што субјекат у пословању може поднијети захтјев за поновно одобрење и

в) одреди неопходне мјере да би се отклонили постојећи недостаци у објектима или погонима.

(3) Надлежна инспекција може у складу са природом и тежином недостатака и у односу на потенцијалне ризике за јавно здравље и здравље животиња издати мјеру забране вршења дјелатности, најдуже до шест мјесеци.

Члан 43.

Новчаном казном од 15.000 КМ до 45.000 КМ казниће се за прекршај привредно друштво ако:

а) не поштује општа ограничења за здравље животиња (члан 5),

б) нуспроизводе и производе добијене из нуспроизвода не разврстава у прописане категорије (члан 6),

в) користи нуспроизводе и њихове производе којима је ограничена или забрањена употреба (члан 10),

г) не збрињава и користи материјал Категорије 1 на прописани начин (члан 11),

д) не збрињава и користи материјал Категорије 2 на прописани начин (члан 12),

ђ) не збрињава и користи материјал Категорије 3 на прописани начин (члан 13),

е) поступа супротно прописаним одступањима за нуспроизводе (члан 14),

ж) нема одобрење Министарства за сакупљање, превоз и збрињавање нуспроизвода (члан 17),

з) нема одобрења Министарства за алтернативне методе коришћења или збрињавања нуспроизвода или за производе добијене од нуспроизвода (члан 18),

и) регистрацију објеката и погона обавља супротно одредбама овог закона (члан 19),

ј) нема одобрење Министарства за објекат или погон (члан 21),

к) сакупља, означава и превози нуспроизводе којим се не спречава ризик по јавно здравље и здравље животиња (члан 23),

л) не спроводи опште хигијенске услове у објектима и погонима (члан 25),

љ) обавља руковање нуспроизводима на начин којим се врши унакрсна контаминација или које представља ризик преноса болести (члан 26),

м) нема, не спроводи и не одржава писане процедуре или поступке на основима начела НАССР (члан 28),

н) ставља на тржиште нуспроизводе и производе добијене од нуспроизвода за исхрану фармских животиња, изузев крзнашица (члан 30),

њ) ставља на тржиште и користи органска ђубрива и побољшиваче земљишта који не испуњавају прописане услове (члан 31),

о) не обавља сигурну обраду (члан 36),

п) не обавља сигурну крајњу употребу (члан 37),

р) ставља на тржиште храну за кућне љубимце супротно прописаним условима (члан 38) и

с) ставља на тржиште остале производе добијене од нуспроизвода супротно прописаним условима (члан 39).

(2) Новчаном казном од 3.000 КМ до 9.000 КМ за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у привредном друштву.

(3) Новчаном казном од 3.000 КМ до 9.000 КМ за прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник.

(4) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ за прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице.

Члан 44.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај привредно друштво ако:

а) нема одобрење Министарства за коришћење нуспроизвода и њихових производа за истраживање и друге посебне намјене (члан 15),

б) нема одобрења Министарства за исхрану животиња у посебне сврхе (члан 16),

в) објекат није уписан у Регистар (члан 20),

г) не обезбједи следиљивост нуспроизвода или производа добијених од нуспроизвода (члан 24),

д) не спроводи властите провјере у својим објектима или погонима (члан 27),

ђ) ставља на тржиште производе добијене од нуспроизвода који не испуњавају прописане услове (члан 32) и

е) не користи сигурне нуспроизводе (члан 35).

(2) Новчаном казном од 2.000 КМ до 6.000 КМ за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у привредном друштву.

(3) Новчаном казном од 2.000 КМ до 6.000 КМ за прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник.

(4) Новчаном казном од 800 КМ до 2.400 КМ за прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице.

VII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 45.

(1) Влада ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети:

а) уредбу о висину накнаде за збрињавање нуспроизвода (члан 17. став 4) и

б) уредбу о висину накнаде за преглед објеката за нуспроизводе (члан 20. став 5).

(2) Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети следеће прописе:

а) Правилник о условима и техничким захтјевима за руковање, обраду, прераду и складиштење, паковање, обиљежавање и употребу нуспроизвода и њихових производа (члан 6. став 2. и члан 15. став 4),

б) Правилник о условима исхране домаћих животиња пашом са земљишта на којима се примјењују органска ђубрива и побољшивачи земљишта (члан 10. став 2),

в) Правилник о условима под којима се обавља сакупљање, складиштење и коришћење материјала Категорије 1, 2 и 3 за исхрану животиња у посебне сврхе (члан 16. став 2),

г) Правилник о основним и алтернативним методама прераде нуспроизвода (члан 18. став 4),

д) Правилник о условима за регистрацију субјеката у пословању са нуспроизводима, облику и садржају и вођењу Регистра (члан 19. став 3. и члан 22. став 2),

ђ) Правилник о условима који се односе на сагоријевање, спаљивање и коспаљивање нуспроизвода и погоне који производе био-гас или компост (члан 21. став 4),

е) Правилник о условима за издавање, садржај и облик обрасца документа и здравственог сертификата за нуспроизводе током превоза (члан 23. став 5),

ж) Правилник о сакупљању, превозу, обиљежавању нуспроизвода и њихових производа (члан 23. став 6),

з) Правилник о облику, садржају и вођења евиденција субјекта у пословању са нуспроизвода (члан 24. став 4),

и) Правилник о условима за спречавање унакрсне контаминације нуспроизвода (члан 26. став 2),

ј) Правилник о условима за производњу и употребу нуспроизвода као органских ђубрива и побољшивача земљишта (члан 31. став 4) и

к) Правилник о условима за стављање у промет хране за кућне љубимце произведених од нуспроизвода (члан 38. став 2).

(3) Министар ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, уз сагласност министра здравља и социјалне заштите, донијети Правилник о условима за контролу ризика по јавно здравље и здравље животиња у случају спаљивања и закопавања (члан 17. став 3).

Члан 46.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске", а примјењиваће се од 1. јуна 2014. године.

Број: 01-1519/13
27. јуна 2013. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр Игор Радојичић, с.р.

1051

На основу Амандмана XL тачка 2. на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим